

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ І ПРОГРАМАМИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Т. М. Янковець, к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

Проблема економічної безпеки як окремих підприємств, так і національної економіки в умовах сьогодення має особливе значення, вона загострюється у зв'язку зі стрімким наростанням невизначеності у зовнішньому середовищі та поглибленням політичних та соціально-еколого-економічних проблем суспільства.

Під економічною безпекою розуміється стан рівноваги (збалансованість) соціально-еколого-економічної системи, за якого вона стабільно розвивається, а також гармонійна взаємодія системи із зовнішнім середовищем [1, с. 274]. Стан рівноваги, або збалансованість системи в умовах політичної та економічної кризи, підвищених ризиків порушується. Економічна безпека має проявлятися у можливостях системи бути гнучкою та спроможною адаптуватися до змін та якнайшвидше відновлювати рівновагу з мінімальними витратами.

Ринок навіть у найтяжчі часи для країни диктує свої вимоги. Говорити про економічний розвиток сьогодні важко, але з часом забезпечити економічну безпеку підприємствам, загалом національній економіці допоможе застосування інновацій. Сьогодні навіть про інновації можна сказати «традиційно». «Традиційно» з точки зору беззаперечності їх використання для можливостей розвиватися інтенсивним шляхом. Впровадження інновацій пов'язане, як правило, з реалізацією інноваційних проектів і програм.

Особливістю інноваційних проектів є спрямованість на виробництво інноваційного продукту, зазвичай принципово нового або удосконаленого, такого, що має елементи суттєвої новизни. Такий продукт дозволяє підприємству привертати увагу споживачів та досягати конкурентних переваг у довгостроковій перспективі.

Під управлінням проектами розуміють: процес управління командою і ресурсами проекту за допомогою специфічних методів, засобів, інструментів,

використання яких дає змогу в умовах обмеженості часу та ресурсів, ризику, а іноді і невизначеності, забезпечити безумовне досягнення поставленої мети з дотриманням вимог зацікавлених осіб [2, с. 13; 3, с. 5]; систему мислення, знань, процедур і методів для послідовної реалізації проекту, направленою на отримання доданої цінності за певний період, шляхом формування тимчасової команди для виконання конкретного завдання [4, с. 18].

Додамо до ознак інноваційного проекту в процесі управління ним, таких, що відрізняють його від інших проектів [5, с. 27]: інноваційний продукт, який очікується на виході; невизначеність та підвищений ризик; управління крім інших і нематеріальними активами (права інтелектуальної власності); можливість використання альтернативних джерел фінансування (венчурний капітал).

Інноваційні програми являють собою вищий рівень управління порівняно з управлінням інноваційними проектами, оскільки останні є базовими структурними одиницями інноваційних програм. Управління інноваційними програмами і проектами передбачає синхронізацію дій вищого керівництва підприємства (топ-менеджерів) і менеджерів інноваційних проектів. Саме вище керівництво формує місію і стратегічні цілі діяльності підприємства та окреслює коло інновацій, необхідних для їх реалізації. Координацію менеджерів інноваційних програм і проектів здійснює програмний топ-менеджер, який відповідає за інноваційний розвиток підприємства. Він має володіти програмним баченням і підходами до комплексного планування, впровадження та інтеграції проектів у програмах. Програмний менеджер має бути здатним вирішувати комплексні проблеми, вміти вирішувати нові нестандартні завдання інноваційного розвитку, що потребує оволодіння знаннями у різноманітних сферах: законодавства, науки, технології, інженерії, фінансів, соціальних компетенцій, і, зрештою, в умовах ринкових відносин, нової форми управління змінами.

Інноваційна програма включає: місію; цінність; стратегії; завдання; ресурси; показники; управління командою для здійснення позитивної взаємодії

багаточисельних і різноманітних учасників процесу реалізації програми й інших зацікавлених сторін. Інноваційні проекти в інноваційних програмах автономні, але відбувається їх інтеграція завдяки кваліфікованому управлінню програмного топ-менеджера.

Найважливішими параметрами в процесі управління проектами (керованими змінними) є: зміст (продукт і обсяги), час, якість, бюджет (фінанси і ті ресурси, що можна придбати в рамках виділених коштів). Ті самі ознаки відносяться і до управління інноваційними проектами. Відмінністю можуть бути вимоги до самих параметрів, наприклад, сам продукт, який очікується на виході проекту та має бути унікальним, або підвищені вимоги до якості.

Впровадження інновацій шляхом успішної реалізації інноваційних проектів і програм завдяки кваліфікованому управлінню, крім забезпечення та підтримання економічної безпеки, надає можливості сталого розвитку як підприємств, так і національної економіки в цілому.

Список використаної літератури:

1. Сучасні перспективи розвитку систем економічної безпеки держави та суб'єктів господарювання: Монографія / за ред. проф. Мігус І. П. – Черкаси: ТОВ «МАКЛАУТ». – Черкаси, 2012. – 636 с.
2. Батенко Л. П. Управління проектами: [навч. посібник] / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. – К.: КНЕУ, 2003. – 231 с.
3. Козик В. В. Практикум з управління проектами : [навч. посібник] / В. В. Козик, І. Є. Тимчишин. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 180 с.
4. Керівництво з управління інноваційними проектами і програмами організацій : [Монографія] // Переклад на українську мову під редакцією проф. Ярошенка Ф.О. / К.: Новий друк, 2010. – 160 с.
5. Янковець Т. М. Адаптація світового досвіду планування і контролю в управлінні інноваційними проектами і програмами / Т. М. Янковець // Проблеми науки. – №2, 2014. – С. 26-31.